

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปด้านต่างๆ กล่าวคือ ประการแรก ปฏิรูประบบการศึกษาให้สอดคล้องซึ่งกันและกันทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยบูรณาการให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ประการที่สอง ปฏิรูปการเรียนรู้โดยให้ความสำคัญแก่หลักสูตรผู้เรียน เนื้อหาสาระ วิธีการเรียนการสอน แหล่งเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ ในชุมชนเพื่อการเรียนการสอน ประการที่สาม ปฏิรูประบบบริหารและการจัดการศึกษาทั้งของหน่วยงานรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน โดยเน้นการกระจายอำนาจการจัดโครงสร้างของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งส่วนกลาง เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ประการที่สี่ ปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยถือว่าเป็นผู้ประกอบการวิชาชีพชั้นสูง เน้นมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพและพัฒนาครูโดยเน้นการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงระบบเงินเดือน ค่าตอบแทนและสวัสดิการและประการสุดท้าย ปฏิรูปทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาเพื่อระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้เพื่อการจัดการศึกษาจัดสรรทรัพยากรให้ผู้เรียนอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันกล่าวได้ว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง ได้แก่ การขยายพื้นที่ก่อสร้างอาคาร การจัดซื้อครุภัณฑ์ ส่วนการรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา แต่ในด้านคุณภาพของครู และทรัพยากรที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นครูผู้สอนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีคุณภาพต่ำลงกว่าแต่ก่อน โดยมีครูประมาณร้อยละ 20 ไม่ต้องการประกอบอาชีพครูเพราะเห็นว่างานหนัก รายได้น้อย และปัญหาที่สำคัญกว่านั้นคือครูมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการประกอบอาชีพครู มีโอกาสที่จะทำให้นักเรียนไม่ชอบครูและไม่ชอบการเรียน (กรมวิชาการ, 2544) ดังนั้น การตรวจสอบคุณภาพในการจัดการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่ชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษาแก่ชุมชนภายนอก และบ่งชี้ถึงการกระจายบทบาทการจัดการศึกษาให้แต่ละท้องถิ่น โรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องจึงต้องมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตั้งแต่การวางแผนการดำเนินงาน และการตรวจสอบผลการดำเนินงานตามภาระ

รับผิดชอบอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ (สมศักดิ์ สิ้นธุระเวช, 2544)

การประกันคุณภาพภายในเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นเรื่องความจำเป็นและมีความสำคัญจากสารบัญญัติหมวด 6 มาตรา 48, 49 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ที่กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) จากสารบัญญัตินี้กล่าวว่าเป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องนำไปปฏิบัติ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพในการพัฒนาคน ให้เต็มศักยภาพ เพื่อเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีการพัฒนารอบด้าน แต่เนื่องจากระบบการประกันคุณภาพและการประเมินมาตรฐานสถานศึกษาเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย และสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยและกลัว การประเมินผล จึงจำเป็นที่จะต้องพัฒนาระบบดังกล่าวด้วยความรอบคอบ เป็นที่ยอมรับ และบรรลุเจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (รุ่ง แก้วแดง, 2544) โดยจัดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ดำเนินการประเมินสถานศึกษาบางส่วนในปี พ.ศ.2544 จึงส่งผลให้สถานศึกษาตื่นตัวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และได้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ในหน่วยงานต่างๆ จำนวนมาก ทั้งที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัด ในส่วนกลางในหน่วยงานระดับเขตการศึกษาจังหวัด และสถานศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรและสถานศึกษาให้สามารถดำเนินการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับ การประกันคุณภาพการศึกษานอก ซึ่งจะมีการประเมินคุณภาพจากสำนักงาน

รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี (กรมสามัญศึกษา, 2542) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาซึ่งครอบคลุมการดำเนินการต่างๆ ในกระบวนการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผนเพื่อให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นระบบ การสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสังคมว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและเป็นที่ยอมรับของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544) ปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ เริ่มมีความเข้าใจและมีความตื่นตัวที่จะดำเนินการประกันคุณภาพภายในมากขึ้น เช่นการจัดทำโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จัดทำคู่มือพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ นอกจากนั้นได้มีการประชุมภายในค่อนข้างมากเพื่อพัฒนาส่งเสริมให้บุคลากร/สถานศึกษาสามารถดำเนินการเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและจากการสรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รอบแรก พ.ศ. 2544 - 2548) จำนวน 30,010 แห่ง ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) พบว่าด้านผู้เรียนที่ได้มาตรฐาน ได้แก่ 1) ความเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ความสุข มีสุขนิสัยสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา ที่ไม่ได้มาตรฐาน ได้แก่ 1) มีความสามารถคิดอย่างเป็นระบบ 2) มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 3) ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านผู้บริหาร ที่ได้มาตรฐาน ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ 2) ความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ที่ไม่ได้มาตรฐาน ได้แก่ 1) การบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 2) การส่งเสริมกิจกรรม และการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้านครู ที่ได้มาตรฐาน ได้แก่ 1) วุฒิการศึกษา ที่ไม่ได้มาตรฐาน ได้แก่ 1) ความเพียงพอของครู 2) ความสามารถของครู ในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และภาพรวมของสถานศึกษาที่ได้มาตรฐานร้อยละ 35 ไม่ได้มาตรฐาน ร้อยละ 65 (เกือบทั้งหมดเป็นสถานศึกษาของรัฐขนาดเล็กในชนบท) (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน, 2549)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น แสดงว่าสถานศึกษามีความต้องการได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน แล้วจะต้องดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อพร้อมที่จะรับการประเมินจากภายนอก ซึ่งจะต้องมีการจัดการประเมินตนเองของสถานศึกษาเป็นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอน

เป็นการรวบรวมกระบวนการ การดำเนินงานบริหารจัดการทุกด้านตามสภาพที่เป็นจริงของสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นตัวเชื่อมระหว่างการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอกเนื่องจาก การเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์คุณภาพ การศึกษาจะต้องเริ่มต้นที่รายงาน การประเมินตนเอง (Self Study Report : SSR) ดังนั้นรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาจะเป็นตัวช่วยให้เข้าในสถานศึกษาให้เร็วขึ้นและช่วยในการวางแผน สำหรับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จะใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง มี 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้ซึ่งตัวบ่งชี้เป็นทิศทางให้สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมได้มุ่งพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเพิ่มขึ้นและเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพจากภายนอกต่อไป

โรงเรียนวัดทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปัจจุบันเปิดทำการสอน 2 ระดับ คือ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มีนักเรียนจำนวน 352 คน ครู-อาจารย์ 22 คน พนักงานราชการ 1 คน และนักการภารโรง 1 คน มีสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสำหรับปีการศึกษา 2553 กล่าวคือ โรงเรียนได้ดำเนินการประกันคุณภาพภายในโดยทำความเข้าใจกับบุคลากรเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาและดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 18 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ ซึ่งประกอบไปด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน 8 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน 2 มาตรฐาน 14 ตัวบ่งชี้ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ 2 มาตรฐาน 4 ตัวบ่งชี้ โรงเรียนได้จัดทำการประเมินแต่ละมาตรฐานซึ่งจากรายงานการประเมินตนเอง (Self Study Report) ของโรงเรียนวัดทางพูนในปีการศึกษา 2552 พบว่า มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน บางมาตรฐาน มีคุณภาพระดับพอใช้ มาตรฐานด้านการเรียนการสอน บางมาตรฐาน อยู่ในระดับปรับปรุง แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยจึงทำการปรึกษาหารือเพื่อพัฒนาแต่ละมาตรฐานให้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยเฉพาะมาตรฐานด้านการเรียน การสอนตามมาตรฐานที่ 10 อยู่ในระดับปรับปรุง ประกอบกับเป็นเรื่องด่วนที่สถานศึกษาควรจะต้องดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกรอบ 3 จากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาตามที่กำหนดใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในด้านการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐานระดับดีขึ้นไปโดยเฉพาะมาตรฐานที่ 10 ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดทางพูน เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกในครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
2. เพื่อพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในการศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและพัฒนารายงานการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ของโรงเรียนวัดทางพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2553 โดยมีกรอบการวิจัย ดังนี้

1. กรอบงานที่พัฒนา

การพัฒนาครูเกี่ยวกับมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ตามมาตรฐานที่ 10 จำนวน 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

- 1) ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 2) ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล
- 3) ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 4) ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและของผู้อื่น
- 5) ครูมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน
- 6) มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ
- 7) มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

2. กรอบกลยุทธ์ในการพัฒนา ได้แก่

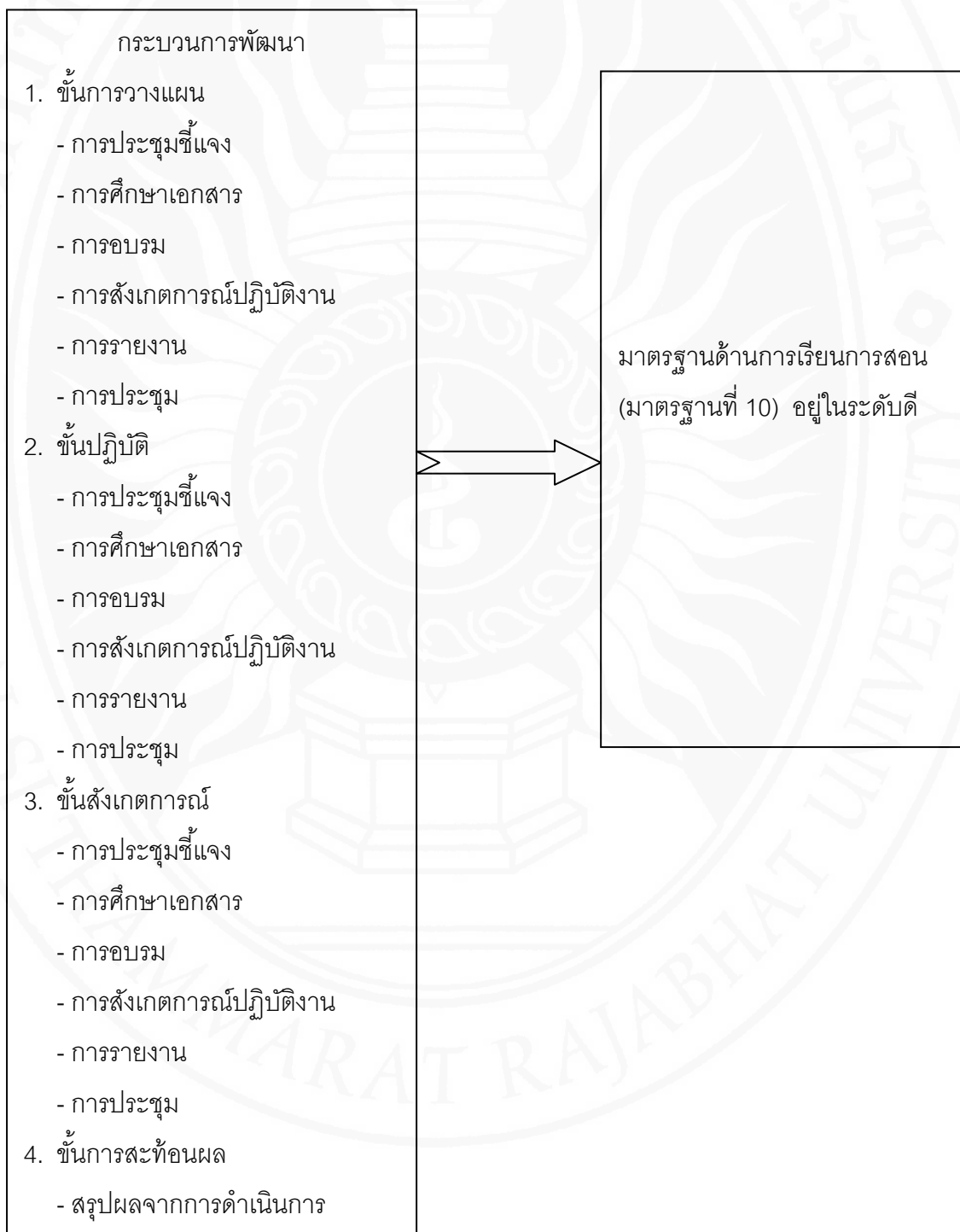
2.1 การสร้างความตระหนัก

- 1) การศึกษาเอกสาร
- 2) การประชุมชี้แจง
- 3) การอบรม

2.2 การนิเทศ กำกับ ติดตาม

- 1) การสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน
- 2) การรายงาน
- 3) การประชุม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตของการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดทางพูน โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 20 คน รวม 21 คน ด้านการเรียนการสอน จำนวน 1 มาตรฐาน คือ มาตรฐานที่ 10 ซึ่งมี 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1.1 ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.2 ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

1.3 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.4 ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและของผู้อื่น

1.5 ครูมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน

1.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

1.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

2. พัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐาน ที่ 10 ของโรงเรียนวัดทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยมีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 8 คน

1.1 ผู้วิจัยซึ่งรับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียน

1.3 หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานบุคคล

1.4 ครูที่รับผิดชอบงานวิชาการ จำนวน 5 คน

1.2 ผู้ให้ข้อมูล ครูปฏิบัติการสอนในปีการศึกษา 2553 จำนวน 14 คน

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนางานหรือแก้ปัญหาโดยใช้วิธีการศึกษาแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามกรอบแนวคิดของเคมมิสและแม็กแท็กการ์ด (ประวิต เอราวรณ, 2545; อ้างอิงมาจาก Kemmis and Mc Taggart, 1981, 11-15) เพื่อพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอนของโรงเรียนวัดทางพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ (Spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การปฏิบัติ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection)

ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระยะเวลา ตั้งแต่เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ถึง เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การปฏิบัติงานของสถานศึกษา การประเมินตนเองของสถานศึกษา และรายงานการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานการศึกษา ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 18 มาตรฐาน 84 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ ด้านผู้เรียน ด้านการเรียนการสอน ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างความมั่นใจต่อผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะให้ผลผลิตของ การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพอันพึงประสงค์ ตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ชุมชนและสังคม ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาเฉพาะมาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานที่ 10 ครูมี ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. การพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพใน หมายถึง การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง สภาพการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนวัดทางพูนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 เพื่อให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาตรฐานด้านการเรียนการสอน ตามมาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งมี 7 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

2.1 ครูมีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

2.2 ครูมีการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนเป็นรายบุคคล

2.3 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.4 ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและ
ของผู้อื่น

2.5 ครูมีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้
ผู้เรียน และอิงพัฒนาการของผู้เรียน

2.6 มีการนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้
เต็มตามศักยภาพ

2.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

3. การพัฒนา หมายถึง การมุ่งเน้นพัฒนางานตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ตาม
มาตรฐานข้อ 10 เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหรือแก้ปัญหาในโรงเรียน
ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษา 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ตามมาตรฐานที่ 10 ของโรงเรียนวัดทางพูน
ระยะที่ 2 เป็นการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอน
ตามมาตรฐานที่ 10 ของโรงเรียนวัดทางพูน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

4. การสร้างความตระหนัก หมายถึง การปรับพฤติกรรมเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ตามมาตรฐานที่ 10
ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ซึ่งมี 7 ตัวบ่งชี้

4.1 การศึกษาเอกสาร หมายถึง การมอบหมายให้ครูผู้ร่วมวิจัย และครูในโรงเรียน
ศึกษาค้นคว้าเรื่อง เป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนรายบุคคล การจัดการเรียน
การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและของผู้อื่น
การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการ
ของผู้เรียน การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตาม
ศักยภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ จากเอกสาร ที่ผู้วิจัยได้
มอบหมาย เพื่อนำไปพัฒนามาตรฐานด้านการเรียนการสอน ตามมาตรฐานที่ 10

4.2 การประชุมชี้แจง หมายถึง การประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการดำเนินงาน
การประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอน ตามมาตรฐานที่ 10 ให้กับ
กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและครูในโรงเรียนได้รับทราบและได้เข้าใจว่า ทำไมต้องดำเนินการพัฒนามาตรฐาน
ด้านการเรียนการสอน ตามมาตรฐานที่ 10

4.3 การฝึกอบรม หมายถึง การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ความเข้าใจกับครูเกี่ยวกับเรื่องเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและของผู้อื่น การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ให้ครูมีความรู้ ความสามารถได้ตามมาตรฐานการเรียนการสอน ข้อ 10 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม หมายถึง การแนะนำ ชี้แนวทางปฏิบัติ และการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัยและครูในโรงเรียนวัดทางพูน เกี่ยวกับเรื่องเรื่อง เป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและของผู้อื่น การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ให้ครูมีความรู้ ความสามารถได้ตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอนตามมาตรฐานข้อ 10

5.1 การสังเกตการปฏิบัติงาน หมายถึง การติดตาม ให้คำแนะนำ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับกลุ่มผู้ร่วมวิจัยและครูในโรงเรียนที่ไม่เข้าใจและไม่สามารถดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องเรื่อง เป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและเข้าใจผู้เรียนรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเองและของผู้อื่น การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ให้ครูมีความรู้ ความสามารถได้ตามมาตรฐานด้านการเรียนการสอนตามมาตรฐานข้อ 10

5.2 การรายงาน หมายถึง การรายงานสภาพการทำงานและความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานของผู้ร่วมวิจัยและของครูในโรงเรียนเกี่ยวกับเรื่องเป้าหมายของการจัดการศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียนและ

เข้าใจผู้เรียนรายบุคคล การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การใช้เทคโนโลยีในการพัฒนา การเรียนรู้ของตนเองและของผู้อื่น การประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน การนำผลการประเมินมาปรับเปลี่ยนการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร

5.3 การประชุม หมายถึง การประชุมเพื่อศึกษางานหรือประชุมเพื่อรายงานความก้าวหน้า ของงาน เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในมาตรฐานด้านการเรียนการสอนอาจจะ รายงานที่ทำมาแล้ว หรือรายงานแผนการทำงานในระยะต่อไป

ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

1. ได้แนวทางในการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการเรียน การสอนของโรงเรียนวัดทางพูน
2. โรงเรียนวัดทางพูนมีการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ด้านการเรียน การสอน ตามเกณฑ์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ของกระทรวงศึกษาธิการ
3. เป็นข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินการพัฒนา คุณภาพการศึกษาภายในด้านการเรียนการสอนของสถานศึกษาเพื่อที่จะนำไปสู่การประเมินภายนอก